

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1634

Capvt VI. Gormo III. ... Haraldo IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

CAPVT VI.

GORMO III. ab Historicis dictus VVormo, hoc est, Anguis: Rex Daniæ 64. Christianorum persecutor infensissimus, templum Heydebuie demolitus est; qui nulla ratione, neque coniugis precibus ad fidem & religionem Christianam conuerti potuit; ab Henrico Imperatore (qui Marchionatum Slesuigæ & Daniæ limitem constituit, inq, eum finem castellum Oldenburg exstrui curauit, & Marchioni attribuit, A.C. 925. cuius rudera adhuc supersunt) tandem victus & Nord-Albingia pulsus, religionem Christianam tolerauit: Obijt cæcus, A.C. 934.

Henrico victus Gormo est à Cesare Danus,
Accepta pacis conditione pari.

Tunc Vnni vt Danos doceat pia dogmata Præsul
Hamburgo venit Rege iubente fero.

A.C. 930.

HARALDO IV. successit Gormo, inimico, atque infenso erga religionem animo. (*Stadens. eum filium Hartevvichi nominat.*) Nam simul atque Rex exortus esset, Christianos maximè persequi, & quibus potuit iniurijs ac molestijs afficere & vexare non destitit. Quam ob causam ab Historicis Wormo nominatur, hoc est, anguis, quòd Religionem Christianam, Catholicamque Fidem ex Daniâ penitus exterminare, funditusque delere ac extinguere, omnino decreuisset, animumque induxisset. Quamobrem pios sacerdotes orthodoxosque Ecclesiæ Doctores, sua ditione ac regno pellere, multos etiam durissimis vinculis atque omni suppliciorum genere misere excruciatos, tandem quoque neci tradere non fuit veritus. Cum vero

tem-

templis ac delubris Idolorum cultum iam pridem abolitum, iterum restituere in animo haberet, templum in fundo Slesuicensi à Christianis erectum, tanquam Impietatis domicilium, ex imis demolitus est fundamentis, *Saxone teste*. Quod ego de templo Heidebuiensi accipiendum existimo, quod eius solummodo Historiæ meminerint. Sed & Nord-Albingiam vastauit, Transalbinos & Frisios inuasit, eorumque agros populatus est, quod nemo eius conatibus resisteret. Nam Conradus I. Dux Franconiæ, Cæsar, Henrici Aucupis Antecessor, bello Vngarico & Bohemico occupatus, vim illatam propulsare, & Imperij subditos ab iniuria defendere non potuit. Quæ res fecit, ut maiores sibi Spiritus Gormo indies fumeret, miserosq; Christianos maiori confidentia ac libertate atrocius ac crudelius oppugnaret. Mortuo Conrado Imp. Anno 919. cum septem annos Imperio præsuisset, (qui odijs priuatis sepositis salutemque publicam iniurijs priuatis anteposendo ante obitum suaserat, ut Imperium commendaretur Henrico Aucupi nepoti Arnolphi Imperatoris ex filiâ Ludgardâ, cui & per Fratrem Eberhardum insignia Imperij miserat, adductus admiratione virtutis & sapientiæ Henrici quod hunc solari afflictas, peneq; dirutas ac collapsas Imperij res iterum subleuare ac erigere, patriam quoque contra Barbarorum gentium furorem ac insidias strenue ac fortiter defendere ac vindicare posse, ex eius consilijs ac conatibus, arte militari ac industria, rerumque gerendarum peritia (quam cum hostem eum habuisset usu iam satis & experientia esset expertus, sibi persuasissimum haberet) Carolina progenie extincta, Henricus Auceps, origine Saxo, Othonis Magni Ducis Saxonix Filius, Imperator designatus fuit, Anno 920. Is Slauis, qui Danis foederati erant, bellum primò intulit, & magnam eorum

partem concidit, reliquos Christo nomen dare, imperata facere, & tributum pendere coegit. Deinde Daniam magno cum exercitu ingressus, Gormonem primo impetu adeò perterrefecit, ut metu compul-
sus, se illius imperio submitteret pacemque supplex deposceret. *Adamus latè cap. 48. & Stadenf. fol. 102. & Helmol. cap. 8.* Prælium illud prope Slesuicum ad Hexamilium commissum est. Quin & Urbem Slesuicum florentissimam potentissimamque expugnando cœpit Henricus. Quo tempore & pacis conditiones à Cæsare oblatas acceptare, & inter alias concedere coactus fuit, ut Slesuici Marchio, hoc est, Dux limitaneus constitueretur, qui fines illos tutaretur, & ab iniuria & maleficio defenderet, quòd à Danis illam Saxoniam partem continuis incursionibus infestari ac desolari audiret, & re ipsa experiretur. Quin & convenit, ut Slesuici, Imperij Romani limes esset, quod antea Eidora flumine terminabatur. (*Helmoldus, cap. 9.* dum ait, *Fines Danorum, qui olim fuerunt apud Slesvvic transgressus Otto. &c.*) Ita Vrbs Slesuicum, quæ tunc Heidebu nominabatur, (*Adamo cap. 48. & Helmoldo c. 8. teste,*) Saxonum Colonia constituta est, Gormoneque victo, & in gratiam, illis, quas diximus, conditionibus recepto, pax inter Imperatorem & Regem Daniam est cōstituta. Quæ omnia à quodam Episc. Danorum viro cordato se verè accepisse, & fideliter Ecclesie tradidisse, refert *Adamus c. 48.* Quibus consentanea tradit Sigebertus, nimirum Henricum vicisse Danos, qui Piratica Frisones incurfabant, atque etiam tributarios sibi fecisse. Et Luitbrandus Ticinensis scribit, Henricum Imperatorem ea de causa maximè apud Italos claruisse, quòd Danos nulli antea subiectos, solus ipse debellarit & tributarios fecerit. Verba Luitbrandi hæc sunt lib. 3. cap. 5. Henricus Slauorum gentem innumeram subiugavit, sibiq, tributariam fecit. Primus etiam hic Danos subiugavit, sibiq, seruire coegit,

coegit, ac per hoc nomen suum multis nationibus celebre fecit. Et cap. 13. Hugo Rex Henricum Regem fortissimum, multis collatis muneribus amicum sibi fecerat: cuius apud Italos nomen tunc maximè clarebat, quòd Danos nulli antea subiectos, solus ipse debellaret, ac tributarios faceret. Est enim gens indomita sub Septentrione in Oceano degens, cuius seuitiam multarum saepe gentium nobilitas luxit. Hi aliquando clasibus per Rheni fluminis alueum conscendentes ferro & igne cuncta miserè laniarunt. Ipsas insuper nobilissimas Ciuitates Agrippinam, quæ nunc Colonia vocatur, atque Treueros, non longè à Rheno positas, nonnullasq; alias in Regno Lotharij debellantes, vi ceperunt, cunctisq; ablatis, ea quæ secum deferre non poterant, combusserunt. Thermas etiam Grani Palatij atque Palatia combusserunt. lib. 3. cap. 33. Idem tradit Witichindus libr. 1. fol. 18. de Henrico verba faciens, Quum autem omnes in circuitu nationes subiecisset, Danos qui nauali latrocinio Fresones incursabant cum exercitu adiit, vicitq; & tributarios faciens, Regem eorum nomine Nubam (legendum Gormam) baptismum percipere fecit. Idem Withikindus libr. 3. in fine de Ottone. Populus, inquit, pro laude Ottonis mortui, & gratiarum actione multa loquutus memorauit, eum paterna subiectos rexisse pietate, ab hostibus eos liberasse, superbos hostes Auaros, Sarracenos, Danos, Sclauos armis, vicisse, Italiam subiugasse, delubra deorum in vicinis gentibus destruxisse, templa, ministrorumq; ordines constituisse, multaq; alia in vicem conferentes, regali funeri insisterant. fol. 52. Limitem autem ea de causa Henricus Auceps Slesuicum esse voluit, & propter emporium, natura, situ, & potentia florentissimum & ditissimum, & multarum gentium conuentu frequens, (vt Pauli Aemilij verbis vtar;) quod intra munitiones retractum à Rege Godefrido, Henricus in suam ditionem potestatemque redegerat: & quòd Slia fluuius vnà cum Hexamilio Danos à Saxonibus planè segregaret &

diuideret, vsque adeò vt certiores & commodiores fines vel limites constitui nulli possent. Quos etiam arce vel castello communiuit Henricus, cuius adhuc vestigia tam aperta & euidentia non longè ab æde Heidebuiensi supersunt, vt ea de re dubitare nemo possit. Vulgus *Oldenburgum*, hoc est, arcem vetustam, & rectè. Nam annos ab hinc sexcentos & sexaginta, plus minus, ædificari cepta est. Sita autem fuit arx in monte edito & excelso, qui adhuc hodie conspicitur; sed arbutis, fruticibus & spinis adeò munitus & impeditus, vt ascensu difficilis sit. Et si autem arx illa vel munitio planè diruta & solo æquata est, vt nec rudera quidem supersint, tamen fossæ adhuc tres satis altæ & conspicuæ visuntur, quibus illa septa & circumdata fuit. Sed & castrorum vestigia apparent. Atque hæc munitio vnà cum vrbe Slesuico, Marchioni vbi sederet, & præsidia haberet, attributa fuit. Vnde constat fuisse Oldenburgum propugnaculum totius Chersonesi Cimbricæ, & Ciuitatem Slesuicum Cimbriæ metropolim & caput, vnà cum territorio & agris à flumine Sliâ vsque ad Eidoram Imperio Romano subiectam fuisse. Quod & Helmoldus benè notauit.

C A P V T VII.

POSTQVAM autem Gormo victus, & Dania Imperatori tributaria facta esset, Vnno (alij legunt Vnni *Ad. c. 49. Helm. c. 8.*) ex Monasterio Corbeiensi an. Christi 917. exortus & electus, iam sibi aditum ad verbum Dei gentibus publicandum, patefactum existimabat. Itaque religionis propagandæ & amplificandæ amore, quo flagrabat, omnem suam diœcesin peragrarè & lustrare cœ-